STATUS REPORT

SANA

BY

GENERAL SECRETARY

APRIL 1993

EID MUBARK

I hope every one had a joyous Eid. It is time now for us to start doing some practical things for Sindhis here and around the world. We have to justify the responsbility bestowed on us by the SANA members. As DOUG HAMMESCHOLD has said :

" To let oneself be bound by a duty from the moment you see it approaching, is part of integrity that alone justifies responsibility"

The first quater of the new year has begun. As the world celebrates a new chapter in history, what does *our* future hold? Will this new year be a time of hope and prosperity or will the social transformation currently underway lead to stress and turmoil? Our future is in part determined by our collective actions.

As a member of the world's largest Sindhi association out side Sindh , we have the responsibility to evolve a line of action so that the pain and suffering of our Sindhi brothers and sisters is reduced; to shape clear and realistic policy initiatives, and to advocate on behalf of ourselves and our Sindhi friends around the world.

This new year also provides opportunities to reflect on the many accomplishments achieved by SANA.

Our newsletter "Sangat" and annual meetings are described as quality communication tools among all Sindhis. With the help of some dedicated workers our association is home to six hundred individuals whom collectively form a family of caring individuals. Using our special desire to help individuals and families reduce pain from starting a new life in North America and and do our best to bring forth to the world Human rights violations in Sindh . Members of our E.C. are meeting the challenge of responsible collective action . Together , we have released the "Spirit of possible" and our messages " by working together in a cohesive manner , effective services can be delivered " ; and this has become a shining example illuminating the road to the future.

Together we can make a difference , forming new association or starting same old tactics of intimidation by one special interest group will lead us to chaos and disruption as it happened in 1991. Let us show some sense of responsibility and cooperation and respect the silent majority who has selected the present executive council with wide and unprecedented margin.

I will be sending these status reports every two months unless an urgent need arises.

I) During the recent election , many members expressed concern on varying topics. In order to solve these issues DR. A.W. Bhatti has suggested forming some committees.

I would appreciate your in put regarding these committees , their workings, and any other committee you may propose. Also express interest if you would like to volunteer for any of these proposed committees.

1) BY-LAWS COMMITTEE

According to some members during the last election enough time was not given for making members or for canvassing and sending ballot papers, these and other changes in bylaws have to be discussed .

Mr. Manzoor Shah, Vice president Senior, will chair this committee. Please send your suggestions for changes in by-laws to him.

2) FINANCE COMMITTEE

Dr. Paryal Soomro will chair this committee.

3)EDUCATION AND SCIENTIFIC COMMITTEE

Mr. Roshan Shaikh will chair this committee.

4)GRIEVANCE COMMITTEE.

All regional(ZONAL) secretaries are members of this committee and Mrs Samina Kazi will be the chairperson of this committee.

5)SOCIAL SERVICES COMMITTEE.

The majority of our student members during the holidays are looking for jobs . This committee will facilitiate the introduction of these students to the potential employers (SANA members who either have a business or are aware of a job opening). This will not only help these students, but will increase interaction between SANA students and SANA families.

This committee will also help in introducing various Sindhi families to each other and may facilitate in matrimonial and social interaction among these families.

This committee will be able to welcome and guide the new Sindhis arriving in North America. Mr Nisar Siddiqui Vice President N.America, will chair this committee.

6) MEDICAL ADVISORY COMMITTEE

This committee has been working as a medical hot line. All SANA members who have some medical problem to discuss may contact this committee. The committee can then provide the information and possible line of treatments. For those members who do not have insurance, the committee can arrange for free prescription or free medications(samples) . Dr. Mazhar Lakho will chair this committee.

7)PUBLICATION COMMITTEE

This committee will form the guide lines for all present and future publications of SANA. At the moment, it will be responsible for SANA's monthly Newsletter "SANGAT" .

Mahmood Qalbani will be Chairman and Feroz Ursani, Ishaq Tunio and A.Razzak Memon will be the members of this committee.

II) Advisory Council (A.C)

The president has nominated following SANA members to the Advisory council . Any member who does not wish to be or would like to volunteer for this A.C, please inform the General secretary as soon as possible.

Members from last EC.	Members from last AC.
Iqbal Tareen	Khalid Hashmani
Aijaz Turk	Roshan Shaikh
Shankar Lakhavani	M.M. Vakassi
Shoukat Ansari	Amanullah Pathan
Israr Ansari	Anwer Jatoi
Mehboob Pathan	Irshad Kazi
Badar Shaikh	Bashir Mahar

III) Next Annual meeting

The next annual meeting will be held at New York, NY from July 2,1993 to JULY 4,1993. Please make plans ***now*** to attend the meeting. We have three EC members in the New York area and they have done the spade work in this regard , the meeting will be held at Marriott Hotel East Elmhurst near La Guardia Air port New York , NY. $83.00 has been negotiated for each room(up to four persons per room) . Reservations may be made directly with the hotel or send the enclosed form before June 15 to guarantee

these rates (normally the rates are $135.00 per room). Other details will follow soon .

We have mailed some and we will be sending more invitation letters to various prominent Sindhi personalities including politicians, poets, scholars and musicians. Mr Jameel Ahmad our Vice President (overseas) is going to Pakistan in the first week of April 1993 and he is taking some invitation letters and will meet with these prominent people and will invite them on behalf of SANA.

It is always difficult to get a musical group within a reasonable cost , any help in this regard will be very helpful.

Please suggest the names of persons you would like to invite to attend the annual meeting .

IV.) Sangat .

Sangat is being edited and published ***regularly*** for last few monthe some time from SANA's funds some time from private donations by Amanullah Pathan, Mazhar Lakho and M.M. Vakassi, our special thanks to them. In the abscence of Dr. Shabir Shaikh , Mazhar Lakho, M.M. Vakassi and Feroz Ursani's help in publication of Sangat for last few months has been invaluable . They have promised continued support to Sangat .

I think Sangat has been a very useful (most of the time only) means of communication between EC and Sana members. However it is very costly to continue to publish it every month as it costs almost $600.00 to type set , print, publish ans mail to almost 600 members not to mention the time and efforts put in by few dedicated workers. Most of our members are students who paid $7.50 as annual fee , it seems it is costing almost $12 per member per year to send Sangat only, then there are status report to be sent to all members and other expenses to run the organzation including the organizing the Annual meeting with music program. We have to find the means to support this very important link amongst ourselves. Thus to offset this burden here are a few suggestions to make Sana finanacially feasible;

a) Seeking more donations.

b) Charging a registration fee at annual meeting for the non members.

c) Charging yearly subscribtion of Sangat of $10.00 yearly.

d) Seeking advertisement for theSangat .

e) Finding volunteers who can pay for printing and some who either pay for mailing or mail on behalf of theSana.

f) Make Sangat bimonthly, however this will further slow the communication among the Sana members.

V). Directory and Change in address.

There were almost thirty recent issues of Sangat which were returned as undeliverable by the postal department. Please inform our information secretary for any change in your address or if there are some mistakes in our mailing list. During annual meeting information secretary will be publishing the Sana membership directory , in order to make sure that all entries are correct and up to date please send the enclosed form with any necessary changes to be mail the same to us before May 1, 1993 .

VI.) Regional Reports

1) West Coast (ZONE 4)

The west Coast region arranged an iftar party in march1993 in Los Angeles . This meeting was attended by many friends and in a cordial atmosphere , the food was delicious and every one had good time. Special thanks to Sani Panhwer for organizing such a elegant meeting. The financial solubility of this grand event was seen to it by a few friends???/ . In this way no participant had to pay any thing . Indeed a sure way when all friends could attend , specially students, and participate in Sana activities .

2) Texas (ZONE 2)

SANA's local chapter at Houston arranged a get-to-gather + dinner party on Saturday 27 March 1993. About 150 men, women and children attended and enjoyed the party. The gathering was addressed by Secretary south zone Zafar Agha, Vice President (Overseas) Jamil Ahmed Doudi and Ex Sr. Vice President Iqbal Tareen who specially came from Dallas for this occasion. During the address of speakers and discussing SANA's present activities regarding "Human right violations in Sindh" and formation of SANA's "zonal Cells" were discussed.

3) East Coast (ZONE 1)

A meeting of the East Coast was held at the residence of regional sec. Mrs. Sara Abro . It was attended by 28 Sana members. Mr. Roshan Shaikh detailed the arrangements of next Sana Annual convention, the efforts put in by Mr. Shaikh were highly appreciated. Mr. Zia Memon presented possible financial support for the Convention by an investment and brokerage company , this will forwarded to Sana President for further action. At the proposal of Dr. M.P Soomro following families have agreed to become Sana's *Life Member* . Dr. M.P. Soomro, Dr. Latif Lighari, Dr. Noor Rajper, Mr. Zia Memon, Mr. Roshan Shaikh, Dr. Ali Abro.

The local fund raising committee was formed apart form above mentioned members Mr. Nadeem Junejo and Mr. Nazir Mughal volunteered to contribute to this fund. Dr. Noor Rajper will approach other practicing physicians to become life member.

4) Midwest (ZONE 3)

The mid west regional secretary Mrs. Samina Kazi and other Sana E.C members had a very useful informal meeting with participating members at SMANA's annual meeting at Ritz Carlton hotel St. Louis , Mo. on April 10 &11,1993 .

VII. SMANA meeting.

The annual meeting was be held at Ritz Carlton hotel, Clayton (St. Louis), MO on April 10 and 11 , 1993. This year SMANA membership rolls has risen to over three hundred, and almost 150 friends from all parts of America & Canada attended this meeting. A three hour CME program was arranged. The meeting ended with a thought provoking social informal session at Dr. M.M. Vakassi's residence.

VIII. Sindh Rises / Sindh Sujag.

The Sindh Sujag / SINDH RISES is a monthly news letter published by Mr.B.K. Arun from Bombay India. He and Dr Dudani have been sending a copy of this to SANA, it is very difficult for me to copy and mail it to all members . How ever this news letter is reviewed by the editors of Sangat and necessary information is published in the Sangat.I am enclosing the address of Sindh Rises and Sindh Sujag . If some one is intrested in getting a copy of it they can subscribe it directly.The Address is ;

3 / 41 Adarsh Nagar , Prabhadevi,
Bombay, India. 400 025

I hope1993 brings a high measure of health and happiness to each of you and your family and to all Sindhis.

Sadain Gudd

MAHMOOD

MAHMOOD A. QALBANI
112 EMERSON ROAD
CREVE COEUR , MO 63141

Renew your
SANA Memberships
Just send Names & Address
along with your check

MOVING???
Return mailing label
below with your
new address

NINTH ANNUAL MEETING

OF

SANA

FRIDAY JULY 2, TO SUNDAY JULY 4, 1993
(JULY 5, IS HOLIDAY)

PLAN *NOW* TO ATTEND THIS MEETING

AT
MARRIOTT HOTEL
LAGUARDIA AIRPORT
EAST ELMHURST, NEW YORK

SINDHI VIDEO PROGRAMS FOR THE FIRST TIME IN NORTH AMERICA

* Folk Songs & Dances
* Famous TV Plays and Feature Films
* Musical, Cultural And Comedy Shows

Dear Friend,

BELLASCHI INTERNATIONAL is pleased to announce new entertainment videos, providing you with close link to your HOMELAND, its CULTURE and LANGUAGE.

PROGRAMS AVAILABLE:

MARVEE (Code MR7001)........$20
Famous TV Play. 2 Cassettes.

NATAK RANG (Code NR7002)...$10
4 Short TV Plays.

MEHMAL (Code ML7003)........$10
Famous Sindhi & Balochi Songs.

ABIDA PARVEEN (Code AP7004).$10
Gazals&Cafies by Abida Parveen.

LATEEFEE RAN (Code LR7005)..$20
Cultural Musical Show. Songs by Zareena Baloch & Sarmad Sindhi. Program in 2 Cassettes.

MOHD. JUMAN (Code MJ7006)...$10
Cafies & Songs by Juman.

RUS CHUS (Code RC7007)......$10
Famous TV Comedy Show.

LATEEFEE SURHAN (Code LS7008)..$10
Musical & Cultural Show. Songs by Manzoor Sakhrani & others.

ABANA (Code AB7009).............$10
Famous B&W feature film.

JOHLAY LAL (Code JL7010)........$10
Famous feature film

HAL TA HALOON (Code HH7011)....$10
New feature film.

SAWAAL (Code SW7012)............$20
Famous TV Series. 2 Cassettes.

BEHJAL BHOLEE (Code BB7013)....$10
Musical & Cultural Show by Famous Indian & Pakistani Singers

MAHEFAL-E-MUSIKEE(Code MM7014).$10
Abida Parveen,Manzoor Sukhrani

To receive your video programs, please fill in the order form and add $3.00 for shipping & handling. Mail your order form to BELLASCHI INTERNATIONAL along with your payment.

25% OF THE PROCEEDS WILL GO TO SANA'S 1993 CONVENTION IN NEW YORK.

Thank you,
RAZAQ BALOCH.

NOTE: TAKE $10.00 OFF FROM THE TOATL IF YOU ORDER THE COMPLETE SET.

I WOULD LIKE TO PLACE AN ORDER FOR VIDEO TAPES AS PER DETAILS GIVEN BELOW.

( ) CODE MR 7001 $20.00
( ) CODE NR 7002 $10.00
( ) CODE ML 7003 $10.00
( ) CODE AP 7004 $10.00
( ) CODE LR 7005 $20.00
( ) CODE MJ 7006 $10.00
( ) CODE RC 7007 $10.00
( ) CODE LS 7008 $10.00
( ) CODE AB 7009 $10.00
( ) CODE JL 7010 $10.00
( ) CODE HH 7011 $10.00
( ) CODE SW 7012 $10.00
( ) CODE BB 7013 $10.00
( ) CODE MM 7014 $10.00

I HAVE ENCLOSED MY CHECK FOR THE AMOUNT OF US$_____ PLUS $3.00 FOR MAILING, PAYABLE TO BELLASCHI INTERNATIONAL.

NAME:________________________ TEL:____________________________

ADDRESS:____
MAIL TO: BELLASCHI INT'L, 226 EAST 81st STREET, 1C, NEW YORK, N.Y. 10028

SANGAT سنگت

سنڌي ايسوسيئشن آف نارٿ آمريڪا

اپريل ١٩٩٣

ڳالهہ ٻول

محمود قلباڻي

ڪجهہ وقت کان ڪافي دوست سنگت مان سنڌي حصي نہ هئڻ جي ڪمي محسوس ڪري رهيا هئا. هاڻ جڏهن تہ سنگت پهنجا قدم ڪجهہ پختا ڪيا آهن سنڌي حصو شروع ڪجي ٿو. هن جو مستقبل سڀنين سڄڻن جي هٿ ۾ آهي. جي اوهان پهنجيون رايا، مضمون، خط، شعر، تحقيقي تخليقون ۽ مقالا موڪليا تہ آهي هن مخزن جو سينگار ٿيندا ۽ هڪ ضروري گهرج جي پورائي ٿيندي.

مهرباني ڪري هن ۾ ڀرپور حصو وٺندا. مان خاص طور تي پهنجي ادين ۽ ننڍڙن ساٿين کي عرض ڪندس تہ نارٿ امريڪا ۾ اسانجي مٺڙي سنڌي ٻولي جي بقا لاءِ پنهنجي پوري ڪوشش ڪن، جيڪڏهين اسان پنهنجي نئين ٽهي کي سنڌي نہ سيکاريندا سين تہ پوءِ اها هت امريڪا ۾ صفا ختم ٿي ويندي.

اسان هنن صفحن تي هر قسم جي ڪوشش کي شايع ڪنداسين ننڍڙن جي لکڻين کي خاص توجهہ ڏني ويندي.

سانا جي ساٿين جن کي سنڌي اخبار يا رسالن کي شايع ڪرڻ جو تجربو آهي تن کي بالخصوص گذارش آهي تہ هو اڳتي وڌن ۽ هنن صفحن کي سينگارڻ ۾ مدد ڪن.

هت ڪافي ميمبرن انگريزي ۾ سنڌي سکڻ جي ضرورت ڏانهن توجهہ ڪرائي آهي سانا جي ماهر تعليم دوستن کي گذارش اهي تہ ان ڏس ۾ مدد ڪن ۽ ڪي سبق شروع ڪن جي هر مهيني هنن صفحن ۾ شامل ڪري سگهجن ٿا.

سانا جي نئين ايگزيڪيوٽو ڪميٽي ڪم شروع ڪري ڏنو آهي. اوهان پهنجا مشورهہ ڪين موڪليندا رهندا جئين هوءِ سڀنين ميمبرن جي راءِ مطابق ڪم ڪن.

ايندڙ سانا ساليانہ گڏجاڻي هن سال نيو يارڪ جي MARRIOTT LAGUARDIA AIRPORT NEWYORK. NY ۾ رٿي وئي آهي. اها ميٽنگ جولائي ٢ کان جولائي ۴ تائين هلندي. اوهان سڀنين کي گذارش آهي تہ هاڻي کان ئي هن ميڙ ۾ شامل ٿيڻ جون تياريون ڪندا.

سمانا جو ساليانہ اجلاس سينٽ لوئيس ۾ منعقد ٿيو

سنڌي ميڊيڪل ايسوسيئشن آف نارٿ آمريڪا جو پنجون ساليانہ اجلاس انتهائي ڪاميابي سان سينٽ لوئيس مزوري ۾ ختم ٿيو. سڄي امريڪا، ڪينيڊا ۽ پاڪستان کان تقريباً هڪ سو پنجاهہ فردن هن تاريخي اجلاس ۾ شرڪت ڪئي. هيءُ اجلاس ٻن ڏينهن اپريل ١٠ ۽ ١١ ١٩٩٣ تي مشتمل هئو، ٻنهي ڏينهن تي ٢٥ دوائن جي ڪمپنين پنهنجا اسٽال لڳايا، حاضرين انهن سان لهہ وچڙ ۾ آيا ۽ انهن جي دوائن جي باري ۾ ضروري معلومات ۽ پهنجي تجربا جي ڏي وٺ ڪيائون. شام جو ٽن ڪلاڪن جي ميڊيڪل سائينٽفڪ ڪانفرس ٿي جنهن جي ڪري حاضرين کي ٽن ڪلاڪن جي C.M.E, Credits hows مليا.

رات جو ڊنر Merril Lynch جي طرفان ڏني ويئي جنهن جي دوران سينٽ لوئيس جي مشهور Jaz Band پنهنجي فن جو مظاهرو ڪيو ۽ سڀنين حاضرين کي الاهي محضوض ڪيو.

ڊنر جي آخر ۾ ايندڙ سال لاءِ سمانا جا نمائيندا چونڊيا ويا.

صدر ڊاڪٽر ٻانُو سلطان شيخ

نائب صدر ڊاڪٽر عبدالعلي خواجہ

جنرل سيڪريٽري ڊاڪٽر يعقوب ميمڻ

خزانچي ڊاڪٽر فهيم قلباڻي

ڊاڪٽر زاهده يوسفاڻي ۽ ڊاڪٽر علي نواز مغل جن کي بورڊ آف ڊاريڪٽرز تي کنيو ويو.

ٻئي ڏينهن صبح جو Brunch جو بندوبست هئو ۽ ان دوران پاڪستان کان آيل مهمان اعجاز قريشي صاحب جن پنهنجي خيالاتن جو اظهار ڪيو ۽ پوءِ منير ابڙي صاحب جن امريڪا جي مختلف يونيورسٽيز ۽ پاڪستاني ميڊيڪل ڪاليجن جي وچ ۾ ڪئين لاڳاپو قائم ڪجي جي باري ۾ ڪجهہ تجويزون پيش ڪيون.

هن ميٽنگ جي دوران جنرل سيڪريٽري سمانا ڊاڪٽر محمد مغل وڪاسي جن اعلان ڪئيو تہ هيٺين سنڌين کي سنڌن پڙهائي مڪمل ڪرڻ ۾ سمانا مدد ڪئي آهي.

١) ڊاڪٽر منير ابڙي کي 4500.00 $ ٽيوشن فِي لاءِ سنڌن يونيورسٽي کي Direct موڪليا ويا آهن.

٢) يوسف پرديسي جن کي سنڌن PhD جي dessertation مڪمل ڪرڻ لاءِ $2,000.00 ڏنا ويا.

٣) غلام قادر ميمڻ صاحب جن کي سنڌن PhD مڪمل ڪرڻ لاءِ هڪ مڪمل IBM Computer with printer وٺي ڏنو ويو آهي. ميمڻ صاحب جن PhD مڪمل ڪرڻ کان پوءِ سمانا کي اِهو ڪمپيوٽر واپس ڪندا جيڪو وري ڪنهن ٻئي ضرورت مند کي استعمال ڪرڻ لاءِ ڏنو ويندو.

تعزيت

انتهائي افسوس سان اطلاع ڏنو ڏجي ٿو تہ سانا جي اهم رڪن ۽ سنڌ مانيٽر جي ايڊيٽر جناب اقبال ترين جي والد محترم جن جو سنڌ ۾ انتقال پرملال ٿيو. الله سبحان و تعاليٰ کان دعا آهي تہ مرحوم کي جنت الفردوس ۾ جاءِ نصيب ڪري. (آمين)

اسان سڀ سانا جا ساٿي اقبال ترين جي هن آزمائش جي گهڙي ۾ ساڻس شامل آهيون ۽ ڌڻي کان دعا ٿا ڪريون ڪيس ۽ سندس گهروارن کي ان صدمي سهڻ جي قوت ڏئي.

شاهه جي بيتن جي شرح

پروفيسر عبدالعلي قلباڻي مرحوم

اول الله عليم اعليٰ، عالم جو ڌڻي
قادر پنهنجي قدرت سين قائم آهي قديم
سو ساراهه سچو ڌڻي جيڪي حمد حڪيم
والي واحد وحدهٗ رازق رب رحيم
ڪري پاڻ ڪريم جوڙون جوڙ جهان جون

اسلام جي اصول موجب هر مومن مسلمان کي پنهنجو ڪلام الله پاڪ جي صفت ۽ ساراهه سان شروع ڪرڻو آهي اها آهي شريعت پر طريقت جي طور تي فطرتً بندو پلا پنهنجي مولا جي صفت ۽ شان نه ڪندو ته بيو ڇا ڪندو، بقول شاهه صاحب جي 'ساري رات سبحان جاڳي جنين ياد ڪيو'، جن جي رڳ رباب آهي جا هر ويل وڄندي رهي ٿي تن جو جسم پل جهان سان جڙندڙ هجي پر من هميشه مولا سان مليل هوندو آهي. لطيف جي لطيف ڪلام جو پهريون بيت به انهي ڪري الله تعاليٰ جي اسم شان شروع ٿئي ٿو.

اول الله عليم

هن بيت ۾ شاهه صاحب هڪ نالي جو ذاتي ۽ ڇوڏنهن صفاتي ڪم آندا آهن. لفظن جي جوڙ جڪ ۽ جڙت اهڙي مناسب ۽ موافق آهي جو شعر جي شناس وارا شارح هن هڪ بيت جي سمجهاڻي ۾ ڪتاب قلم بند ڪريو ڇڏين. مختصر طور هيترو لکڻ ڪافي ٿيندو ته هن ساري ڪائنات جي شروعات اول الله سان ٿي. جڏهن زمان ۽ مڪان طعين نه ٿيو هو. ڪائنات جو وجود نه هئو. تڏهن به الله سبحان و تعاليٰ جو وجود موجود، الله تعاليٰ پنهنجي قدرت سين ايمان مخلوق پيدا نه ڪئي هئي ته ان کان اڳ به عليم هو، سڀ ڄاڻندڙ هو، سڀ ڪجهه جو ڄاڻو هو ۽ سڀ کان اوچو ۽ اعليٰ هر لحاظ کان هو. هتي اعليٰ معنيٰ مٿاهون جي معنيٰ مڪان موجب نه پر هر لحاظ کان اوچو ۽ اعليٰ، بلند و بالا ونبي پوءِ بقول حديث جي

ڪُنت ڪَنزً مخفياً فاحببتُ اَن اعرَف
فَخلقت الخلق لاعرفَ

يعنيٰ مان هڪ لڪل خزانو هوس پوءِ حُب پيدا ٿيم ته پاڻ سڃاڻايان، تنهنڪري مون خلق کي خلقيو ۽ پوءِ 'ڪُن' فرمايائين فيڪونَ تي پيو ۽ ٿي پوي ٿو. اهڙي طرح الله عالم جو ڌڻي پيدا ڪندڙ ۽ پالڻيندڙ ٿيو هو اهڙو ته قادر آهي جو پنهنجي قدرت سان هميشه قاعم آهي. قديم هجڻ سان ڪن کي شايد اهو غلط گمان پيدا ٿئي ته جهونو يا پراڻو ختم ٿيڻ وارو هجي پر شهنشاهه لطيف جي فصاحت ۽ بلاغت جو ڪمال آهي جو قاعم آهي قديم گڏ ڄڻئي الله پاڪ جي هميشه موجودگي جو سهڻو اظهار ڪيو آهي- هو والي يا مالڪ به آهي ۽ سنڀاليندڙ به آهي هو واحد يعنيٰ هڪڙو ۽ هيڪڙائي وارو آهي- وحدهٗ جي معنيٰ صرف انهيءَ جي هيڪڙائي آهي- ٻيا سڀ ٻيائي ٽيائي ۽ ڪثرت ۾ قائل آهن پر هُنجو ڪو شريڪ نه آهي- گهڻا انسان هن وحدت جي واٽ کان هٽي ٻيائي ۽ ٽيائي ۾ ڦاسي پيا . زرطشت جي پيروي ڪندڙن خدا کي ٻن متضاد صفتن سان سمجهيو هڪ يزدان معنيٰ خالق ۽ سٺون رستو ڏيکاريندڙ ۽ ٻيو آهرمن يعنيٰ منجهائيندڙ ۽ ماريندڙ- هندن خدا کر پرماتما ڪري ته سمجهيو پر ان جون مختلف صفتون ڏسي منهنجي پيا، تنهنڪري انهن ترمورتي تي صفتون ڪري ورتيون- هڪ برهما معنيٰ خالق ٻيو وشنو پالڻيندڙ ۽ ٽيون شيو معنيٰ ماريندڙ. اهڙي طرح ڪرستانن به ۽
GOD FATHER, HOLY GHOST,
HOLY SON جي ٽيائي يا TRINITY کي

پنهنجو اصول بڻايو- پر شاهه عبداللطيف رحمته‌الله عليه انهن سڀنين خيالن جي ترديد ڪئي آهي......
١) ٻيائي کي ٻڪ، جن وتو سي وتيا
٢) ٽيڏي پسي ٿي، هوءَ تان آهي هيڪڙو
ظاهر آهي ته هو هڪ خدا آهي جو خالق اپائيندڙ به آهي رزاق روزي رسائيندڙ رب يعنيٰ پالڻيندڙ به آهي- پوءِ ڇونه اهڙي خالق سچي ڌڻي جي ويهي ساراهه ڪجي- انهي جو حمد شڪر ڪجي ڇاڪاڻ ته هو ايڏو رحيم آهي جو پنهنجي ساري مخلوقات تي ظاهري ۽ ڳجهي طرح رحم ڪندو رهي ٿو. سندس قدرت ڏانهن ڏسبو ته انهن ۾ به اِها صفت سايل آهي. هوا، باهه، پاڻي ۽ مٽي سڀني لاءِ ساڳيا آهن . هوا ڪنهن نه ٿي چئي ته مون مان صرف اوهي ساهه کڻن جي الله کي مڃيندڙ هجن ۽ ٻيا نه کڻن، پاڻي ائين ڪنهن نه تو چئي ته مون مان صرف مومن پياس ٻجهائن ۽ منڪر ڪافر ۽ حيوان وغيره نه پين، مٽي ائين ڪنهن نه ٿي چئي ته منهنجي مٿان مومن جو گذر هجي ۽ ٻين جو نه، اهڙي طرح باهه به ساڳي آهي.
هو اهڙو حڪمت وارو حڪيم آهي ۽ سڀنين جي حقيقتن کان واقف آهي ۽ ايڏو ڪمال ڄاڻ رکي ٿو جو هر شيءِ جي جزوءُ ۽ ڪُل معلومات اٿس، وڏا وڏا داناءَ به هُن جي حڪمت اڳيان حيران آهن. الله جي هن صفت کي ظاهر ڪرڻ لاءِ انسان جو قلم قاصر آهي ته ڪائنات شاهد ڪافي آهي

برگ درختان سبز در نظر هوشيار
هر ورقمي دفتريست معرفت ڪردگار...

سنڌي لکو سنڌي پڙهو
سنڌي سکو سنڌي سيکاريو
پنهنجي ٻارن سان سنڌي ۾ ڳالهايو

ويهين صديءَ جي آخري ڏهاڪي ۾
نوجوان سنڌ جو تصور

نرنجن ڏرداڻي

لعطا ماڻهن جي انبوهہ مان ٻِجَر وک سان نينگر اٿي اڳتي وڌي عمر ۾ ۱۴ يا ۱۵ سالين جي مس هوندي . نہ سندس پير ٿڙڪيا، نہ ڪي هٿ پي ڏڪيا ، نہ سندس چپ تڏڪيا ، نہ وري ڪو آواز ۾ ڪنبڻ هُئس . سندس چهرو تہ ٻهڪيو پي ، نوراني پيشاني ، منهن جي چمڪيل چمڙيءَ منجهان پختو ارادو پيو بکيس ....

اتاهہ ميڙ ۾ ڪيترا تہ جوان بہ آيل هئا . ڇياٺون تہ تِنِ ۾ ڏاڙيلن جو ٽولو بہ هئو. هڙئي ڳڀروُ جوان پڪي ڪان وني خميس، سٿڻ ، ڪراينِ تي بازوُ بند ، سڀ ريشمي ڪپڙي جا ، سائينءَ جي سڌ تي بندقون ٻيا هٿيار ٻرِ ٻاهرو رکي آيا هئا . نوجوانن جي ڇا تہ چال هُئي مستاني ، ديد ۾ جُريت من ۾ خود وشواس منجہ ڏي قدم وڌائي رهيا هئا.....

ڪيترن جي نرڙ تي لڳل لٺين جا نِشان هُئا ، مگر ان کان لاپرواهہ ٿي لڳا . سر مٿي ڪري اڳيرو اچي رهيا هئا. ڪيترن جي اکين ۾ غصي جي لالاڻ هُئي ، نيٽن ۾ اوجاڳو سَٽيل مگر نظرن ۾ نِمرتا ، منهن منجهان ميٺا پئي بکين. ڪيڏن جي سيني تي گولين جا گهاوُ هئا ، جي ڦٽ تہ ميڙيل هئا مگر تن جا سند ايمان تازا تازا هُئا . سندن ڏورا مضبوط ڪُلهن تي ابهمن کي رکي تن کي پيا لوڏن. هنيئون هڏ ڏوکيءَ ڇاتي اتساهہ سان ڀريل ، ڪراين ۾ سنها گهنگهروُ ٻڌل، جن جي جهنڪار تي پکي پرندا ، مروُن پَسوُن سندن سات هلي رهيا هئا. سندن پُٺي تي جهبوڪن جا چير ظاهر هئا ، دامن مفلسيءَ ۾ ڇاڪ ٿيل مگر گردن جهڪائڻ جو سوال ئي ڪونہ آٿيو.........ڪَشيل ٻانهن سان ڪوڏرون هٿنديِ ، هر ڪاهيندي ، رستا ڪوٽيندي، عمارتون جوڙيندي هٿ پڪا اَڳَريون سبر ، ٻانهون ٿُلهيون، هٿ ڪان ٻارڙن کي وني پي هليا . ڪن جا پيٽ فاقا ڪيدي پُٺي سان لڳل هئا ، ڪن پيٽ کي پٽيون ٻڌيون هيون ۽ ننڍڙن کي ڳِنّي ڳِنّي ٻري پيا ڪارائن. سندن جنگهوُن هلڻ ۾ ڪشجي سيٽجي رهيون هيون .گوڏا جي صرف عبادت ۽ پوڄا لاءِ مُڙيا هئا ، پيرن کي اڳتي وڌائڻ لاءِ مُڙي رهيا هئا ...... ڪل چلندڙن ٺڪرن تتل وار؟ ٻيلن جي ڪانڊارن تان هلندي پيرڻ ٻنان پير چلجي ، ڦٽجي بہ ڪون ٿي رُڪيا. لهو لهاڻ پيرن ٽريون مگر ڇال تڏهن بہ هيٺي ڪونہ ٿي، بي ٽڙڪ اڳتي ڪاهي رهيا هئا..............................

سندن هٿ ڪنهن بي گناهہ جي رت ۾ ڪونہ رڱيل هئا سندن جهول ۾ غير واجب اغوائن منجهان آڳاڙيل ناڻو ڪونہ هئو ، سندن ڪيسن ۾ بيواهہ جي ڳهڻن جي جهن جهن ڪونہ هئي ، سندن آڱرين بندوقن جي گهوڙن کي ٻارن ٻُڍن، زالن خلاف ڪونہ دٻايو هئو. سندن ڄنبن معصومن جو ساهہ ڪونہ گهٽيو هئو ، اسڪولن ، مدرسن ، ڪاليجن مان سوپارا ٿيندا، هر پيشي ۾ جلوو جمائيندا ، نهٺائي جو نور ڇٽڪائيندا وڌي رهيا هُئا. ڪين اوڻاين جو احساس هئو. شاگرد ، محنت ڪش، پنگي جمار تعليم يافتہ ڪُلها مِلائي هلي رهيا ، پهنجي پراون بيمارڪي آڌار صحتمند ڏئي رهيا هئا ، سندن ناتو جُريت، همٿ صاف ضمير ناتو هئو. ڪين تشدد جي وات تہ آئڙي ئي ڪونہ . هُنن حق جو نعرو بُلند ڪيو ۽ اباڻو ورثو سنڀاليو.........

.........هيءُ ئي تہ وطن جي شان سو مان جا مورثي حقدار هئا . سندن ڄال ڄهري مان سک سلوڪت پئي ٽپڪي. هوُ تہ مذهب ڌرم جون سيمائون سالم رکي وجوديءَ ۾ وحدت جو مهراڻ ٻري رهيا هئا. سندن بازوُ تعصب جي زنجيرن کي توڙي، بغض کي ٻن ڏئي ،ڪٽر پڻي کي ڇيپاٽي وانجهاتي، ٻيائي جي طوفان کان آجا ٿي فتح جي منزل ڏانهن وڌيا هئا. انسانيت هُنن سان لپٽي ڪپٽي زور زور سان ڳائي رهي هئي . سنڌ جا سلوڻا سورما ، جوان جوڌا سنڌ سڪون پائيندي سنڌ زنده آهي ، سنڌ زنده رهندي !! !!! !! !!! !!! !!!

محمد خان جوڻيجو صاحب جو انتقال

پاڪستان جي سابق وزير آعظم جناب محمد خان جوڻيجو صاحب جن جو انتقال پرملال مارچ ۱۹، ۱۹۹۳ تي واشنگٽن ۾ ٿيو. ڪين رت جو سرطان (LEUKAEMIA) هئي ۽ هت علاج لاءِ آيل هئا.

سانا جا سڀ ساٿي سندن گهر وارن سان هن ڏک ۾ شامل آهي ۽ الله سبحان تعاليٰ کان دعا تا ڪن تہ مرحوم کي جنت نصيب ڪري. آمين.

ساٿ جو سڏ

ضيا ميمڻ

"هنجهه پڙيٽي هنجهه ميرو منجهن ناهه ڪو"
جتي رهن سنجهه سو سرڪن سرهو..."

سلامن کان پوءِ عرض اِهو آهي ته

پهرين دفعو هجت ڪري توهان سڀنين کي "ساٿ جو سڏ" پيا ڏيون. اِهي ڇونجون به ختم ٿيون ، جن جي ڪري ڪجهه ويڇا پئجي ويا هئا اميد ته سڀڪو پهنجي ڪاوڙ ۽ ناراضگي وساري من ۾ محبت ۽ ميلاپ جا ڏيئا ٻاري اچي هڪ ٻئي کي سڪ جو ڀاڪر پائيندو . سنگت ۾ ڪهڙا ڏوراپا ! اچو ته ڇڄيل نيهن نڀائي هڪ ٻئي کي ڀاڪر پايون ۽ ڳيرانڙيون پائي سنڌ جي ساهت لاءِ سنهيرون.

"پتنگن پهه ڪيو مڙيا جتي مچ
وڃان ويهي تن پيئڻ ڪي پياليون"

اچو ته گڏجي پنهنجي ناراضگين ۽ اداسين کي لوڪ کان لڪائي پنهنجي اباڻي ديس جي بنا ڪنهن وقت وڃائڻ جي خدمت ڪريون.

"تتي ٿڌي ڪاهه ڪانهي ويل وهڻ جي.."

اچو ته گڏجي پنهنجي سنڌ جي سڏ جو پڙاڏو گهر گهر ۽ گهٽين تي هوڪ جيان هلايون ۽ سنڌ جي ويرين کي اِهو پيغام پهچايون ته

"جا تو ڏٺي اڄ تنهن پاڻي پُنا ڏينهڙا"..

جيڪڏهن پرڏيهه ۾ به ڀُور جيان هيڪل وياڪل ٿي پکڙجي وياسين سنڌيت جي سنگت نه سڃاڻيسين ته "حيف تنين کي هوءِ وطن جن وساريو"...

اسان کان ته پوءِ پکي پکڻ چڱا ٿيا جو
"وڳر ڪيو وتن پريت نه ڇنن پاڻ ۾
پسو پکيئڙن ماڻهوءَ ميٺ گهٽ"

اچو ته گڏجي هٿ هٿ ۾ ملائي مٽي جي مان لاءِ محنت ڪيون هيءَ سوالي سنڌڙي رڳو ٻنهي شاهه، قلباڻي، سومري، لغاري، ترين، شيخ، آخوند، عيساڻي ۽ منهنجي ته نه آهي

"هيءَ ڌرتي توکي پرتي آهه
مهمان هزارين مانَ نه رکو"

سڀنين سنڌين تي سنڌ جو اڻ لٿو قرض آهي هر ڪنهن کي انهي قرض جو بار لاهڻو آهي مور ته مور جي وياج جُڪايوسين ته امر ٿي ويندا سين

"نت نهاري ڏيهه ڏي ڳوڙها پيس ڳڙهي

جيڪڏهن اِهو قرض ادا نه ٿيو ته جڏهن حياتي جي گهاٽي جي ڦير ختم ٿيندي تڏهن ڪهڙو منهن ڪٿي مٽي ڏي موٽنداسين

"پونجو نه ڏي پون
وري انهيءَ ڏوارن تي
اڃڻو آهين تون......."

اسان سنڌين جي منزل به ته ساڳي آهي ٽنگ به ساڳيو ته جڳ به ساڳيو ...پر سائين ديس جي درد ڪارڻ اکڙين ۾ آيل لڙڪن جو ويس به ته ساڳيو آهي...

"رهندو وڃي پاءَ
سچي رستن تي رکجو
پيرن جو پڙلاءُ......."

ڪاٿ ڳالهه آهي ڪو ته ناتو آهي

"ميخون محبت سنڌيون
هيئڙي منجهه هزار..."

ڪو ته راز آهي جو هي ڊاڪٽر، انجنيئر شاگرد، سائنسدان، هي مغل، ميمڻ عباسي، پيرزادا، انصاري، هاشماڻي، وقاصي ۽ قاضي هڪ ٻئي کان وٿيڪ ڪم ڪرڻ لاءِ محبت ڀريا ڪشڪول کنيا بيٺا آهن. اسان جي مٽي ساڳي سُور ساڳيا ته پور به ساڳيا ، سڀ هڪ مالها ۾ پرويل آهيون ۽ هر ڪنهن جي دلڙي دکيل آهي

"مون سڏيندي سڄڻا ساٿي سڏ نه ڏين"

جيڪڏهن سانا جي سڏ ته سڀ دوست نه مڙيا ته پوءِ

"متان ٿئي اونهه پير نه لهين پريئن جو" وارو قصو ٿي ويندو.

سڀڪو سنڌي رڳو ورور پيو ورجائيندو ته

"هيڏا هاڃا ٿين برُ هن پنهور ۾ "

رڳو هڪ پل لاءِ سوچيو ته جيڪڏهن اسان وقت وڃايو ته

"منهنجي ڪلري ڪينجهر ڪنارن جو ڇا ٿيندو؟ بندر بازاريون سُڃا ۽ واري ٿي ويندا! مڪلي ڏي ڪير مُڪندو؟ دڙي جي ڪلر ۽ توڙ کي ڪير هٽائيندو؟ ڪالا باغ خلاف هوڪا ڪير هلائيندو؟

"مس مُنهنجي هٿ ۾ ڪاغذ ڪي آهن
لڙڪ نه لکڻ ڏين ڪريو پون قلم تي..."

ڇا اسين وساري ڇڏينداسين ؟ شهيد مسيتون ، ڊهيل مندر، وياڪل اوتارا، جوڳي ڊارا، ويران اون ڪٽي، ڦرب ڪچهريون ٻنئي تي ٻهاريون، شهنايون، طهر ۽ عطر، ٽنگ ڀريا ڏوهيڙا، پهاريون، ميلا، مصري جا الغوزا، شاهه جون آيتون، سچل جون سرمستييون، اقبال جون مرليون، طالب المولا جون طرزون، اياز جا گيت، ميرل جا ميٺ ڪنور رام، جيوڻي، ڀاڳي، نوري، پورا، جوپڻ ميلا، چندر جا مُهٽا......ڇا اِهي تهذيبي موتي وسارڻ جوڳا آهن ؟

"هِت نه هيون ڪالهه
هيڏيون ڀڳل ڪنگريون
ايڏي ڇڳل مالهه ......"

اچو ته گڏجي ڪن عملي ۽ معياري تجويزن جا متن جوڙيون ، ڪي رمز واريون رٿائون ٺاهيون ۽ انهن کي سنڌ جي مستقبل سان لاڳو ڪريون . اڙي دوست ڀائو او ادي ڀيڻ اڄ ته پاڻ کي به سنڌيت جي سهه، مالها جا موتي بڻائي ڳنڍ هڻي ڇڏ

"گهوڙن ۽ گهوٽن جيئڻ ٿورا ڏينهڙا ڪڏهن منجهه ڪوٽن ڪڏهن واهي رڻ جا". حياتي ته آهي پاڻي ڦوٽو ، ڏيٺي جي لاٽ . اڄ ته گڏجي انهي ٽمڪندڙ لاٽ مان ڪا چڻنگ چورائي باهه ڏکائي اونداهي ۾ ڪنهن واٽ ڳولهڻ جو سبب بڻجي امر ٿي وڃون ۽ پڇاڙي ۾ ماستا پريل ماءُ جي ڇانؤ نصيب ٿئي.

"ڀاڳ جڏهين ٻڻجن
اپري سيري ساٿ جون،
ڳالهڙيون ڳڻجن"

گهوريا رسڻ ڏينهن، "جي تون بيت پانيا سي آيتون آهن". باقي پنهنجي واڳ جا والي پاڻ آهيون..........

"پري ٿي رهن پر هجن حياتي"

ARTICLES APPEARING
IN THIS PUBLICATION
DO NOT NECESSARILY
REPRESENT THE
OFFICIAL VIEW OF
SANA